

underskrevet Kontrakten og ikke givet nogen Bemyndigelse til at underskrive den. Naar Arbejderne komme ind i Landet under saadanne Forhold, at deres Formænd, Aufsehene, eller hvad de nu kaldes, i Udlandet paa deres Vegne underskrive eller gaa med til en saadan Kontrakt, og der ligefrem er oprettet Importeringsanstalter, hvor Godsejerne eller Arbejdsgiverne, der have Brug for dem, kunne henvende sig om Levering af saa og saa mange Arbejdere, ligesom man faar leveret en hvilken som helst anden Vare — og naar det er rigtigt, hvad man har haft Lejlighed til at se, at disse Folk her i Landet sammenstaves paa en Maade, som ikke ganske er Mennesker værdig, og faa en Behandling og en Kost, som staar langt under den, Arbejderstanden her i Landet til daglig faar — selv om denne kan være tarvelig nok —, tror jeg, at den Henstilling, jeg har foretaget, er berettiget. Meningen med min Henstilling med Hensyn til Forbud var jo netop, at man ikke skulde tillade ved Forbud at forhindre Pressen i at faa Lejlighed til at kaste Lys over disse Forhold. Pressen er jo altid saaledes stillet, at den siden hen kan tage Tiltale, Straf og mulig Erstatning, og dette bør være Arbejdsgiverne nok. De bør ikke kunne ved Forbud beskytte sig mod en god og sund Kritik. Det var dette, min Henstilling gik ud paa, og jeg tror, den er berettiget.

Sonne: Maa jeg gøre en Bemærkning?

Formanden: Jeg tror ikke, det vil være rigtigt at fortsætte Forhandlingen af disse uden for denne Sag liggende særlige Tilfælde.

Justitsministeren (Alberti): Den Forhandling, som er ført her i Dag, har paa mig gjort det Indtryk, at det Haab, som jeg unægtelig ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag har nærret om, at det maa blive Grundlaget for en frugtbar Forhandling, ikke har været og ikke vil blive forfængeligt, om jeg end til fulde ser de store og meget betydelige Vanskeligheder, som endnu ville eller kunne stille sig i Vejen for denne Sags Fremme til en lykkelig Ende.

Det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos), som jo var den, der gjorde de fleste Indvendinger eller indvendende Bemærkninger mod Lovforslaget, skal jeg først rette mine Udtalelser imod. Det ærede Medlem har fuldkommen Ret, naar han

siger, at den Understrøm af pekuniære Hensyn, som har været en af Hovedgrundene for mig til at udarbejde et nyt og selvstændigt Lovforslag og til den Maade, hvorpaa det er udarbejdet, ikke har fundet sit Udtryk gennem en Afstemning. Men derfor har denne Understrøm ligefuldt været til Stede, og jeg tror ikke, at nogen, som kender Forholdene her paa Rigsdagen, vil bestride, at Hensynet til de betydelige Bekostninger baade for Staten og de private, og til den betydelige Ulejlighed, der vilde forvoldes de private ved Gennemførelsen af de Lovforslag, der tidligere have foreligget, har været en meget stærkt medvirkende Omstændighed til den Skæbne, som er blevet Lovforslagene til Del. Jeg kan gaa et Stykke videre og sige, at om denne Understrøm af pekuniære Hensyn end ikke har givet sig officielt Udtryk gennem Afstemninger, har den dog paa anden Maade givet sig et stærkt officielt Udtryk. Jeg vil i den Henseende minde om, at efter at Forslaget om Retsplejereformen i flere Aar havde været forhandlet mellem Tingene og allerede en Gang havde været i Fællesudvalg, opstod der, da Sagen i Foraaret 1904 paa ny kom til Behandling i dette høje Ting, pludselig her noget, som ikke havde været fremme tidligere: et Krav paa at faa at vide, hvor meget Retsplejereformen vilde koste, og for at faa dette Hensyn, som man tidligere fuldstændig havde ladet ligge, taget, henviste man Forslaget til et Udvalg. Uagtet Forslaget i den foregaaende Samling havde været i Fællesudvalg, og det saaledes skulde synes, at man burde stræbe efter snarest muligt at faa det i Fællesudvalg igen, henviste man Forslaget til et Udvalg udelukkende med det for Øje at beskæftige sig med Spørgsmaalet om Bekostningen; og uagtet man meget hurtigt i to Omgange fra Justitsministeriet fik de Oplysninger, dette var i Stand til at give, beskæftigede man sig dog det meste af den Tid, der var tilbage af denne Rigsdagssamling, og som ikke var nogen ringe Tid, med at drøfte dette Spørgsmaal i Udvalget, saa at Lovforslaget i den Samling mod al rimelig Forventning først paa et meget sent Tidspunkt naaede i Fællesudvalg. Jeg tror at turde sige, at ved den Lejlighed har Understrømmen været saa nær ved Overfladen, at man maatte være blind for ikke at lægge Mærke til den.

Naar nu det ærede Medlem noget anker over — men dog delvis forsoner sig med —, at dette Lovforslag ikke søger at